

947

Item Code:

947

Participant Code:

511

भारतस्य वै मूल्या- संस्कृतम्, सांस्कृति च ।

'नानातत्वं एकत्वम्' इत्येव वयम् आर्यानाम् आर्यं
वक्ष्यम् । आर्यदेशे विविधे जनाः मिलित्वा वसन्ति । किन्तु पूर्व
काले आर्यम् 'इन्द्रवशपुत्रम्' इति नाम्ना अपि प्रसिद्धम् । यत्
आर्ये विविधे जनाः वसन्ति तत् आर्यं वैविध्यपूर्णम् अङ्गि
भाषाः अपि वर्तन्ते । हिन्दी, आसामी, मराठी, तमिल, मलयालम्
आदि भाषाः सर्वमपि आर्यदेशे एव भवन्ति । किन्तु संस्कृतम्
एव एतत् सर्वे भाषानाम् जननि । सर्वे भाषानाम् इत्यवस्थानं
संस्कृत भाषा एव । सा शस्तम्, नानितश्च । सा गीर्वाण
आर्ये इति नाम्नाऽपि प्रसिद्धमास्ति । अस्माकं वे इतिहासानि,
चतुर्वेदानि, वेदाङ्गानि, पुराणानि, उपपुराणानि, उपनिषत्तानि,
सम्भाषितानि च संस्कृत भाषायामेव लिखितम् । संस्कृत
ग्रन्थानि सूक्तानि च वयम् मानवानाम् जीवनं मार्गदर्शी
अभिधीयते । संस्कृतं पठन पाठनेनैव वयम् संस्कृति च
आर्जयति ।

[Handwritten signature]
08/01/25

Item Code:

947

Participant Code:

511

പുരാതനകാലം സർവ്വം സംസ്കൃതമേവ പठनीയम् । किन्तु, सर्वाणि
अमूल्यग्रन्थानि संस्कृत भाषायामेव आविश्चयन्तम् । श्री मत्
आवत् गीताऽपि संस्कृतं वर्तन्ते । तस्य पठनेन अस्माकं
आन्तरिकं बृद्धिः, नेत्रम् च विकसितम् आविष्करोति । तेषु
संस्कृति अस्माकम्, मनसि प्रचलति । संस्कृत कवयः
कालिदासः, आशः, माघः, आश्वी आदि तेषाम्, रचनायाम्
उपदेशकसूक्तानि तस्य साकम्, अस्माकम्, समाजस्य इषित
वर्णनम् च अप्रतिपाद्यत् । तत्, मानवानाम्, मनसि
अवबोधनम्, अकुर्वन् ।

किन्तु ; कालगमनेन मानवानां चिन्तयति, तेषां
दृष्टिकोणः, संस्कृत पठनम्, च सांस्कृतिस्य विफलम्
अभवत् । कोशो महामार्गः समथानन्तश्च, सर्वे मानवाः
अतीव लज्जालु, अभवत् । दूरवाणी, शस्त्रानां आविष्काराणि,
अन्तर्जालम्, हातेषु, वस्तूनाम्, अत्युपयोगम्, मानव जीवने
अस्माकम्, समूहे च हाकम्, बृद्धत्, गर्तम्, असृष्टयन् ।
कालगमनेन विकसनस्य साकम्, सांस्कृति अथवा संस्कारं
मानवानाम्, हृत्तात्, अति दूरम्, अचलत् ।

[Handwritten signature]
08/01/25

Item Code:

947

Participant Code:

511

संस्कृतिं विकसनाय संस्कृतपठनम् अनिवार्यमेव । किन्तु
तेषाम् सहायनेनैव मानवानां मनसं वासितुम् अवकाशं चिन्ताः
उन्मूलनीयम् । अद्युना संस्कृतम् पठनमेकम् अवसरमेव ।
तत् गाणितम्, आङ्गलशिक्षाणां पठनमेव निर्वाह्यम्,
न भवति । किञ्चित् छात्राः एव संस्कृतपठनाय गच्छन्ति ।
समाजे एकम् अलक्षणम् चिन्ता अस्ति, यत् संस्कृतम्
केवलम् इन्द्रवज्रानाम् भाषा एव । संस्कृतपठने ताः छात्राः
इन्द्रवज्रसंस्काराणि पाठयन्ति इति । यत् वास्तवम् नास्ति ।
संस्कृतग्रन्थानि पठित्वा चेतः, हाकः, सः इन्तु वा
इस्लामिकः, क्रैस्तवः च भवन्तु, तेषु सः स्वीकरणीयम्
जीवनपाठानि तुल्यम् अविद्यति । केवलम् पठनम् न
कर्तव्यम्, तथा ताः अस्माकम् जीवने प्राथमिकम् च
करणीयम् । तत् समग्रं हाकः सज्जनः अविद्यति । मनुष्यः
एकम् सामाजिक जन्तवः एव अविद्यति इति नात्र संशयः ।
तत् कारणात् संस्कृतिं अविद्यतुम् अति आवश्यकमेव ।
मानवानाम् सहजीविनाम् मध्ये वश, करुण, स्नेहम्,
अनुकम्पा, सहानुभूति, सहायमनस्कता च अनुभवीयम्
भवति ।

[Handwritten signature]
01/01/25

Item Code:

947

Participant Code:

511

इतं वामं गुणानाम् विना प्राकः पशुवत् भवति । प्राकः
अशक्तः अपि भवति चेत्, सः शृङ्गलाङ्गलशङ्कितः जन्तवः
भव ।

शाङ्ख्यसङ्गीतकलाविद् -

साक्षात्पशुः कुच्छविषाणहीनः ।

दृष्ट्वा न आदत्तपि जीवमानम्

तत्, भगवत्प्रश्नं परमं पशूनाम् ॥

- इति कश्चन वाण्डितेन उक्तम् ।

कः स्वस्य इच्छया संस्कृतभाषा, तस्यनन्तरम्, संस्कृत
रचनानि च परिर्व्यति, सः विवेकशाली सांस्कृतिकम् च
आर्जयति । संस्कृत्याः विना जीवनम् दुष्करमेव । अस्माकं
इतिहासानि पुराणानि च केवलम् कथाः न भवति ।
तासु अनेकानि ज्ञानानि, उपदेशानि, भगवत्प्रश्नानि च तिष्ठन्ति ।
तत् ज्ञात्वा वयम् गुणपाठान् तेषु समाहरणीयम् । अस्माकम्
इतिहासम् महाभारतम् । तत् व्यासेन अर्जुने तर्कण कारणैव
लिखितम् । तस्मात् उक्तम् भगवत् गीता उपदेशवाचिनि इव ।

[Handwritten signature]
01 01 25

Item Code:

947

Participant Code:

511

तस्य मुकमेकञ्च सूक्तानि आते प्राथुञ्चम् उपदेशकानि
अस्माभ्याम् ब्रूति । लोकशास्त्रानाम् मध्यं अन्त्याद्यैकम् तज्जिमा
करणीयम् गन्थमेव अगवत् गीता । तस्य कारणाम् तत् आते
प्राथोजिकम् आविश्यति । संस्कृतभाषायाः लिपि मूव देवनागरी
सुभाषितानि च अस्माकम् आदिदेशी आविश्यति ।

'काक कृष्ण पिक कृष्ण' - इति सुभाषितं मानवाः

साहचर्यानुसारम् तेषाम् व्यवहाराः स्वभावाः भिन्नम् भवति
इति द्योतकाः । "दशकूपसमो वापि" - इति सुभाषितं वृक्षानां
महत्त्वम् वर्णयति ।

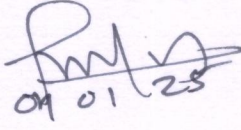
"चोरं राजा च न इच्छीयम्

कालक्रमेण वर्धनीयम्

भ्राता न विश्रजनीयम्

भारहीनम् च आविश्यति' - संस्कृतम्, सांस्कृतिक

अद्य संस्कृतपठनाय अनेकानि आर्गाणि
वर्तन्ते । अन्जलिस्थे दूरवाण्याः च सह्येन संस्कृत
पठनम् सुलभतमेव । यत् गृह्यात्, मूव करणीयम् । किन्तु
मानवाः लज्जाः आधिकारिक विषयेषु अतत्परः अभवन् ।

01/01/25

Item Code:

947

Participant Code:

511

തത്, നിവാശിത്വാ സംസ്കൃതപഠനേന സംസ്കൃതി സംപാദനീയम्,
യत्, അस्माകम्, ഭാഷിത്വമേവ आविष्यति । तत्, ज्ञात्वा वयम्,
तेषाम्, कृतं प्रवर्तनीयम् ।

आधुनिके कालस्थे छात्राः संस्कृति हीनाः दिनप्रति
आविष्यति । इकम्, पूर्वकाले 5 65 छात्राणाम्, इकम्, कक्षायां,
केवलम्, इकम्, वा 5 छात्राः, वक्रवृद्धिः, अभवेत्, । किन्तु,
अद्य इकम्, कक्षायाः, 3/4 छात्राः, अपि संस्कृति हीनः
आविष्यति इति, वेदनाजनकम्, वास्तवम्, । तस्य कारणम्,
अनेकानि, सामाजिक, माध्यमानि, भव । तत्, केवलम्, यन्त्रजनकं
भवति । तस्य, शोभन, मार्गेण, उपयोजनम्, करणीयम्,
अस्माकं, भाषित्वमेव ।

समाजस्य, संस्कृति, विकसन, विषये, संस्कृत
भाषायाः, प्रभावम्, अत्याधिकमेव । न केवलम्, संस्कृतभाषा
अनेकानि, विविध, मार्गाणि, अपि, वर्तन्ते । किन्तु, तेषां, कृतं,
लाभितमेव, संस्कृत, पठनम्, । विद्या, संस्कृति, च, सर्वाधिकानां,
उपरि, उपविशति । इकः, अति, विद्यासंपन्नः, आस्ति, चेत्, ;
संस्कारिक, हीनः, आविष्यति, चेत्, समाजस्य, पृष्ठ, भागं,
चर्चति ।

63-ആം
കേരള സ്കൂൾ
കളിയാട്ടം
2025 ജനുവരി 4 മുതൽ 8 ന്നേ
തീരുവാനന്തപുരം

[Handwritten signature]
25

Item Code:

947

Participant Code:

511

सांस्कृति केवलम् बालकाले गृह्यात् अपि मातापितरेण
दातव्यम् । तस्य ^{अपि} 2/4 भागः विद्याभ्यासेन आर्जनीयम् ।
अन्यानि सः स्वयम्, समाजात्, अनुभवात् च वदनीयम् ।
भागः विद्यासंपन्नः सांस्कृति च अविष्यति चेत्, तम् समाजे
श्रुति उत्तममङ्गीकारम् लभन्ते ।

पारिवर्कारिषाः गर्व जनाः सांस्कृतिम् न पालयन्ति ।
ताः सर्व गुणानि त्यजनम् कृत्वा आह्लादस्य स्वस्य
सुखस्य च पाता स्वीकुर्वन्ति । किन्तु सज्जनाः सांस्कृति
विद्याम् च वैतुल्यम् दृश्याति । ते तेषाम् समृद्धिः काल
विनयान्विताः च अविष्यन्ति ।

॥ निन्दन्तु नीतिनिपुणाः शक्ति वा स्तुवन्तु
लक्ष्मी समाविशतु गच्छतु वा यथोक्तम् ।

अथैव वा भरणमाशुत युगान्तरैवा

न्यायात् पदम् न प्राविचलन्ति धीराः ॥ ॥ इति

- आदि अनैकानि सुभाषितानि सज्जनानाम्
सांस्कृतिम् आधारीकृत्वा वर्तन्ते । सुभाषितात् लभितुम्
जनानि वयम् अस्माकं जीवने प्रतिफलनीयम् ।

Handwritten signature

Item Code:

947

Participant Code:

511

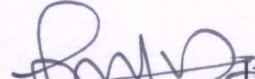
सांस्कृत्यात् पाशात् वशम् मानवाः अति ब्रुशम्
यत्रा कश्णीयम् । तत् स्विकुर्वन्तम् वशम् परिश्रामम् कश्णीयम् ।
सांस्कृतग्रन्थानाम् सांस्कृति उद्देश्ययितुम् वशम् आधारी
कृत्वा अन्यदेशानाम् मानवाः तम् अन्यभाषायाम् तर्जमा
कुर्वन्ति । आरभदेशे अपि सांस्कृत स्वनामि हिन्दी, मराठी,
मलयालम् इत्यादि भाषायाम् अनुवर्तनीयम् । 'विष्णुशर्मण'
विशचितम् पञ्चतन्त्रम्, नाशयणपाण्डितेन विशचितम्
'हितोपदेशम्' च कथा शसिकानाम् मनसि आदेशम्
वर्तयितुम् सहायकम् भवति । पञ्चतन्त्रम् अत्याधिकम्
भाषायां विवर्तनम् कश्णीयम् । इयम् ग्रन्थम् बाल्यकाले
अपि छात्राणां मनसि आदेशित्वोद्देशम्, सांस्कृति च
वर्धयितुम् सहायकानि अविवर्थाते ।

'भवत् गीता' भागवतश्री भव भवन्ति किन्तु,
तत् पठितम् साधारण जनाः प्रयासम् अनुभविवर्थाते । एतत्
समर्थं सुभाषितमेव उक्तम् । ताः सरलम्, ललित वाक्यानाम्
ललित आदेशानाम् संग्रहम् च अविवर्थाते । कल्पानिपदादीनां
च पठितम् किञ्चित् कठिनमेव ।

63-ാം
കേരള സ്കൂൾ
കലോത്സവം
2025 ജനുവരി 4 മുതൽ 8 വരെ
തിരുവനന്തപുരം

01 01 25

Item Code:

947

Participant Code:

511

“ अतिष्ठत जाग्रत, प्राथ्वशान् निश्चिद्विद ” -
अथम् श्लोकम् अथवा सूक्तम्
कठोपनिषात्, उद्धृतमेव ।

सांस्कृति विकसनाय उत्कृष्टम् लालितम् मार्गम्
अवाति संस्कृतभाषायाः, संस्कृतग्रन्थायाः पठनम् इति
मया मन्ये । “आरतदेश आदर्शः क्व - संस्कृतम् सांस्कृतिस्तथा”
यत्, आत्वा वयम्, प्रवर्तयामः ।

“ पाठयाम संस्कृतम्, जगति सर्वमानवा ।
प्रापयाम आरतम्, सपति परमवैभवम् ।
सामरश्य वधनिन शान्तिपूर्णम् जीवनम् ॥ ”
अस्माकं ह्येथ वाक्यं - जग्रतु संस्कृतम् ।
जग्रतु संस्कृति ।

